

HOSPITALIZACE DĚTÍ S INKONTINENCÍ

Renáta Dlouhá

Urologická klinika FN Olomouc

Urolog. pro Praxi, 2006; 1: 34

Na naše oddělení přijímáme děti vyšetřené ambulantně a vyžadující další odborná vyšetření. Jsou to především děti s hyperaktivním močovým měchýřem, se známkami subvezikální obstrukce (dítě má po vymočení močové reziduum). Dále děti nereagující na léčbu, především opakovaných infekcí močových cest (podezření na vezikoureterální reflux) a děti s neurogenním močovým měchýřem (meningomyelokély). Častá je hospitalizace i pro močovou inkontinenci.

Jakmile dítě přijde k přijetí na oddělení, ukážeme mu pokoj, kde bude ležet a provedeme ho po celém oddělení a seznámíme ho s ním. Rozhovorem s rodiči odebereme sesterskou anamnézu. Ptáme se na situaci v rodině, zda je úplná, na počet sourozenců, na případný výskyt závažnějších onemocnění. Pátráme, jestli dítě užívá léky, jaké, jak často, nezapomeneme zjistit alergie na léky. Důležitý údaj je, kolik je dítě zvyklé vypít tekutin za den, jak často chodí močit, jakou dodržuje dietu, ptáme se na alergie na potraviny. Změříme fyziologické funkce – TK a tělesnou teplotu.

Pokud si dítě nepřinese s sebou výsledek vyšetření moče, odebereme moč u nás. Není-li výsledek vyšetření močového sedimentu negativní, posíláme moč i na kultivaci. Lékař dítěti vyšetří ledviny a močový měchýř ultrazvukem a měří jak tvar, tak i tloušťku stěny močového měchýře. Po vymočení pak močové reziduum. Toto jednoduché vyšetření může provést zacvičená sestra i sama.

Během dne dítě sbírá mikční porce. Sestra zapisuje čas a množství vymočené moči. Zaznamenává únik moče ve dne i v noci a zaznamená i případný únik stolice. Sledujeme, zda se u dítěte neobjevují zdržovací manévry (sedání na patičku, křížení nohou). Mezi další odborná vyšetření patří uroflowmetrie. Dítě močí do sběrné nádoby přístroje a měří se síla močového proudu. Před vyšetřením je důležité nepřeplnit močový měchýř. Dítě by mělo vymočit takový objem, který se rovná normální porci moče. Po vymočení je úkolem sestry změřit ultrazvukem močové reziduum. Velmi často následuje další urodynamické vyšetření. Pak nalepíme dítěti elektrody ke konečníku, močí opět do přístroje a je snímána i EMG aktivita.

Podle výsledků vyšetření a na indikaci lékaře začíná příprava dítěte na vyšetření, které se bude provádět následující den. Toto vyšetření se nazývá videocystoureterografie. Dítě seznámíme s prostředím vyšetřovny, vysvětlíme mu postup vyšetření a večer dáme glycerinový čípek, aby mělo opřed vyšetřením vyprázdněný konečník. Toto vyšetření spočívá v zavedení tenké cévky močovou trubicí do měchýře, další cévka se zavede do konečníku. Při plnění močového měchýře kontrastní látkou a následné mikci je zobrazeno utváření močového měchýře a močových cest, často je prokázán vezikoureterální reflux. Snažíme se, aby vyšetření bylo co nejméně bolestivé a po skončení vyšetření sledujeme, zda dítě močí bez

potíží. Zajišťujeme dostatečný přísun tekutin a podle potřeby podáváme na základě ordinace analgetika. Podle výsledku vyšetření lékař rozhodne o dalším postupu léčby. Je-li indikována medikamentózní terapie, kdy podáváme anticholinergika, je důležité sledovat případné nežádoucí účinky léků (suchost v ústech, malátnost a pokles TK).

Dalším možným způsobem léčby je užití takzvaného biofeedbacku, kdy dítěti nalepíme elektrody ke konečníku a motivujeme je ke kontrakci a následné relaxaci svaloviny pánevního dna. Cvičíme 2x denně a ve 3 polohách – ve stoje se špičkami u sebe, vsedě s pokrčenými koleny a vleže na břiše s pokrčenou jednou nohou do boku. Poté uděláme kontrolní uroflowmetrii (UFM) a změříme reziduum.

Po skončení všech provedených vyšetřeních je dítě propuštěno domů. Lékař informuje rodiče o výsledku provedených vyšetřeních a navrhne, jaký bude další postup. Sestra ukáže rodičům metodu biofeedbacku a poučí je o cvičení doma.

Léčba dětí s inkontinencí není jednoduchá. Důležitá je spolupráce pediatra, dětského nefrologa, urologa a samozřejmě i rodičů.

Renáta Dlouhá

Urologická klinika FN Olomouc,
I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc
e-mail: renatha@seznam.cz